

MIS VEAB SOOLIST PALGALÕHET?

Ebavõrdsus tööturul ei tulene üksnes tööturust vaid kogu elukorraldusest. Palgatöö ja hooletöö moodustavad terviku. Emaduslõiv väljendab laste saamise ja kasvatamise mõju sissetulekute suurusele. Seda on nimetatud ka emadustrahviks (*motherhood penalty*). Ainus varasem uurimus, mis keskendub emaduslõivule Eestis, toob välja, et laste mõju naiste palgale on minimaalne ja meeste palgale positiivne. Isadel on kuni 3.7% suurem palk võrreldes lastetute meestega (Mincer'i palgavõrrandi alusel, põhineb läbilõike andmetel, Jalakas, 2020). Eestis puuduvad varasemad hinnangud emaduslõivu suuruse kohta üle elukaare. Ameerika Ühendriikide ja Taani kohta on ilmunud põhjalikke uuringuid, kus tuuakse välja, et lasteta naiste palgad erinevad järjest vähem meeste omadest. Emaduslõivu peetakse üheks peamiseks ja keskseks soolise ebavõrdsuse põhjuseks (Kleven *et al* 2019a, Kleven *et al* 2019b).

Unt, M., Klesment, M., Täht, K. & Sõstra, K. Emaduslõiv Eestis. 2021. TLÜ RASI

EMADUSLÕIV EESTIS

Marge Unt, Martin Klesment, Kadri Täht, Kaja Sõstra

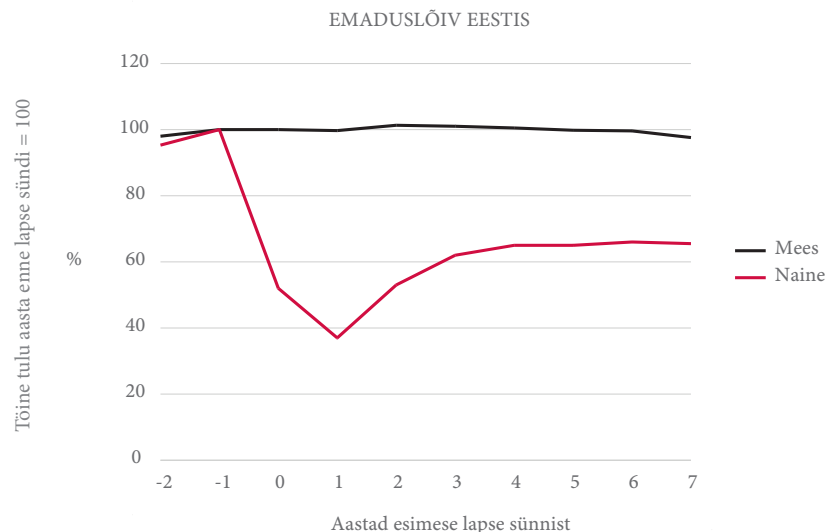
KUI SUUR ON EMADUSLÕIV EESTIS?

Emaduslõiv on tõise tulu muutus võrreldes tõise tuluga enne lapsevanemaks saamist.

Emaduslõiv võib tuleneda kolmest tegurist: erinevused tööturul osalemises, tööajast ja tunnipalgast. Me ei võrdle omavahel emasid ja isasid, vaid võrdleme keskmist tõist tulu naistel ja meestel enne ja pärast lapsevanemaks saamist. Võrdluspunktiks on tõine tulu üks aasta enne lapse sündi.

TULEMUSED:

Emaduslõiv on Eestis märkmisväärne: ka seitse aastat peale esimese lapse sündi ei ole ema keskmine palgatase taastunud samale tasemele, mis naisel oli enne emaks saamist. **Emade keskmine tõine tulu on 7 aastat pärast lapse sündi keskmiselt kolmandiku väiksem kui enne lapse sündi.** Tõise tulu langus ei ole seotud tööturult lahkumisega pikas perspektiivis. Emad on tööturult eemal vahetult pärast lapse sündi, kuid emade tööhõive taastub sünnieelsele tasemele. Eeldame, et tõise tulu languse taga on vajadus ühendada hooletöö ja palgatöö. See sunnib tööturul tegema vastavaid valikuid ja selle lõivu kannavad eelkõige emad, samas kui isaks saamine tõise tulu suurust ei mõjuta.

Joonis 1. Emaduslõiv Eestis: Meeste ja naiste tõise tulu muutumine võrreldes ajaga aasta enne esimese lapse sündi

Joonis 2. Emaduslõiv Skandinaaviamaades. Tulemused teiste riikide kohta Kleven *et al* 2019. >

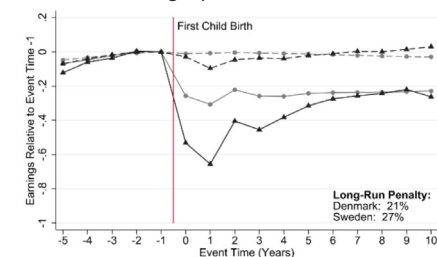
Joonis 3. Emaduslõiv angloameerika maades. Tulemused teiste riikide kohta Kleven *et al* 2019. >

ANDMED JA METODOLOOGIA:

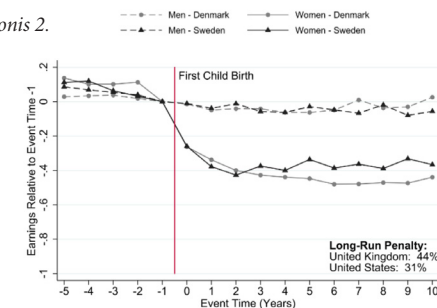
Tulemused põhinevad Maksu- ja tolliameti ning Rahvastikuregistri andmetel, kuhu on kaasatud kõik 20-45 aastased, kelle esimene laps sündis 2007-2013, ka mitte-töötavad. Arvestame aastaga, mil laps sündis ja vanemaks saamise vanusega. Sõltuvateks tunnuseks on töötamine ja tõise tulu suurus enne ja pärast lapse sündi. Kasutame Kleven *et al* 2019 välja töötatud metodoloogiat, mis võimaldab Eesti tulemusi teiste maadega võrrelda.

EESTI LAIEMAS KONTEKSTIS:

Eestis on emaduslõiv (trahv) suurem kui Põhja-maades. Emadustrahv Eestis on samas suurusjärgus kui liberaalsetes ühiskondades Suurbritannia ja Ameerika Ühendriigid ja väiksem kui Saksamaal.

Joonis 2.

Joonis 3.